
[p1]

Geloofd zij Jesus-Christus

Mechelen, 23 Hooim. 86.

Mijn eerweerde Heer,

Hebbe uwen zeer welkomen brief en kaarte met groote voldoening en genoeg ontvangen. Al mijne makkers waren er echt geestdriftig om, en nog wel het meeste voor het echt vlaamsch en het schoon eigenaardig "van 's Konings vl. Taalkamer", dat zeker geene slaafsche vertolking van het "membre de l'Académie flamande royale" en zal heeten. 't Is inderdaad wel zóó dat ons vlaamsche volk van de leden eener gilde zou spreken. Hij is daar en daar van.

Gij schrijft mij ook over De Bo's Idioticon. Hebbe hier van onze Leuvensche strijdmakkers een prospectus ontvangen voor het Gr. Sem. en meene dat er tot nog toe zoo 'n vijf inschrijvers zijn. Veel en zullen er in 't Sem.

[p2]

niet wezen, denk ik. De meeste studenten hier liggen ten eerste nog al op hun beurse, als 't voor het Vlaamsch aankomt, en dan nog 't en zijn er nog maar eenigen die op taalstudie trek en gadinge hebben. Doch niets en belet dat gij nog eenige prospectussen zoudt stieren, om onder 't verlot te toonen en al eenen inschrijver te winnen elk in zijne omgeving. Dat ik er vijftien kreeg, ik deelde ze rond aan de getrouwste mannen, en derwijze dat ze heel ons bisdom door zouden reizen. Ik zou ze namelijk geven aan onze ieveraars: zoo zijn er een vijftien man, van elke klasse 4 of 5. Verzenden naar thuis: W^e Immerechts, Groote Merkt, Mechelen. - Voor Verdoodt. Zoo zal alles goed in onze handen komen.

Loquela begint hier stillekens op te komen. Ik heb al zoovele over volkstaal geprekeet, en al zooveel Loquela aangeprezen, dat ik van tijd tot tijd toch nen inschrijver kan winnen. De meeste moeilijkheid voor den grooten hoop is dat ze zoodanig aan schoolmeesterstale gewoon zijn, dat ze zoo 'n sterk getinte volkstale, en bijzonder het [Westvlaamsch], op hunne verhollandschte magen niet en kunnen verdragen.

[p3]

't Zijn nu toch 18 inschrijvers; - ook 11 herdrukken gevraagd van 4 eerste jaar. N 2° van dees jaar hier nog niet: verwachtte dat hij met n 3 een geheel zal uitmaken, en deze twee samen zullen komen.

Zal nu mijn blad voorts vullen met al een woord op te tekenen.

Gisteren peisde ik op uitnemen = excellere. Dat is wel een schoon woord. Een uitnemer = qui excellit, excellens - dat neemt uit = Dat is iets bijzonders. Uitsteken Kan en is bij ons dik hetzelfde als uitnemen, doch het wordt soms ook in kwaden zin verstaan, lijk afsteken altoos eene slechte hoedanigheid te kennen geeft. Waaruit blijkt dat een "homo singularis" een aardige, in den goeden zin, een uitnemer is, terwijl hij, in den slechten zin, zal afsteken; en ja ook uitsteken. Zoo van eenen flauwerik, die uit eene soort van hoogmoed, altoos iet bijzonders, iet meer als de groote hoop wilt doen, zullen ze tot Opwijck zeggen: Ho! flauws! (flāās) gij moet lijk altijd ewat meer doen! Gij wilt altijd uitsteken. Doch van zoo nen gadder ofte kaddee en zullen ze nooit zeggen dat hij uitneemt. De heiligen waren en zijn allegaard aardigen (schotschen, viezen, drolligen, mottigen, dat en geloof ik niet) het zijn aardigen, maar uitnemers, immers zij munten, zij pakken, zij nemen uit. De slechten zijn ook aardigen, doch uitnemers en zijn het niet want afsteken ja doen ze, uitmunten niet, 't en ware in hunne boosheid. De [Westvlamingen] met hun eigenaardig [Westvlaamsch] zijn aardigen, en dat voor elkendeen, met dees verschil dat voor eenen hollander zij stijf afsteken, terwijl in de oogen der echte [Vlamingen] zij echte uitnemers zijn.

[p4]

Op Loq. n°12 en 1 - 1886, teeken ik aan:

("Mooze, moze, more") = slijk¹ Goed! Doch, hoe legt gij dees uit: 1° bij ons niet moor ([zachtlange] oo) maar môïër en ook dikkels môïëter (modder)

2° Moze met [zachtlange] oo komt bij ons voren in het gekende mozegat of schiergat, dienende om aldaar de vuiligheid den huize uit te schieren .

De Poperingsche spreuke: Ze zi lik emmoezewulf, zou bij ons luiden: Ge zijt lijk ne klodderhond, of lijk ne moiërhond. Zoodat ze bij ons lijk tot Rousbrugge niet en vergelijken met eenen vuilen wolf, maar met nen bemoiëerden hond.

.....

1 G. Gezelle, Moeze. In: Zantekoorn. In: Loquela: 5 (Oostermaand 1886) 12, p.90: "MOEZE, de. = Mooze, moze, more. Geh. Watou, Houtkerke, in fr. VI."

Een smuts² is dat het Vilvoordsche smoster niet: 't is te zeggen een hevigen slag?

Sneepen³ en snippen zou daar geene verwantschap tusschen zitten. snippen = snappen (snip, snap, (snipsnappen) (kaartspel) = pakken, scharren, langten, wegnemen, pikken. Doch een snipken brood is een klein sneken, en wel zoo een dat sneeps gesnêen wordt.

steegen,⁴ bij ons niet gekend; doch wel het bijvoegl. steeg ([*zachtlange*] ēē-) De wagen staat steeg = loopt moeilijk Hij was zoo steeg om te gaan = wou moeilijk gehoorzamen. Nu ik van stege wagens daar sprak, schiet mij het [*woord*] slook te binnen. De wagen ligt of zit slook = en wil of en kan niet meer voort. Slook liggen (van een werk) = niet meer voortgaan. Ik lig slook = ik en kan niet meer voort enz. Kennen de [*Westvlaanderen*] dat [*woord*]?

Toog:⁵ in den zin van jaremerkt en heb ik dat [*woord*] nog niet gehoord. Toch heb ik al hooren spreken van den Toog tot Brussel (of hij nog bestaat, 'k en wete niet) = lakentooi welke jaarlijks te Brussel gebeurde.

.....

2 Reactie op: G. Gezelle, Smutsegat. In: Zantekoorn. In: Loquela: 5 (Oostermaand 1886) 12, p. 91: "SMUTSEGAT, het. = Smetterwonde, wonde tengevolge van eenen smuts. - Hij is gekwetst in zijn aanzichte al vechten, maar 'ten is maar e smutsegat! Geh. Paschendaale. 'Het w. smuts slaat in De Bo vervlaamscht door "stoot of stamp die leed veroorzaakt;" "smuts" zegt Kiliaen, "Flandricè ictus, pulsus." Smutsegat heet bij de geleerden in 't fr. plaie contuse. Eene wonde die geweldiger is als een smutsegat of smetterwonde zou steke, snee, gabbe, kap, houw heeten; min geweldig ware 't eene smutse, in 't fr. une contusion, welk laatste w. de gazetten eeuwig en ervig vertalen door kneuzing, dat eigenlijk brekinge te zeggen is: "Knosen batre, casser, quassare; knutsen piler, broyer, casser, »

zegt Ghristophle Plantin, 1573."

3 Reactie op: G. Gezelle, Sneepen. In: Zantekoorn. In: Loquela: 5 (Oostermaand 1886) 12, p. 91: "SNEEPEN, sneepte, gesneept. = Sneeps werken, metsen, snijden, zagen. - Daar is een hoekske van dien plakbrief gesneept. Geh. Couekelaere."

4 G. Gezelle, Steegen. In: Zantekoorn. In: Loquela: 5 (Oostermaand 1886) 12, p. 91: "STEEGEN, steegde, gesleegd, ee = eat gelijk in klein. = Weerstaan, tegenstribbelen, weerzin toogen. - Nu komen wij overeen, maar in 't eerste steegde hij tegen de' prijs. Geh. Ghistel."

5 Reactie op: G. Gezelle, Toog. In: Zantekoorn. In: Loquela: 5 (Oostermaand 1886) 12, p. 91: "TOOG, den. = Jaarlijksche veemart, peerdemart, enz. te Gheerdardsbergen. "De dienstboden bespreken in dit geweste dat ze zullen mogen naar den toog gaan, naar "Ghiesbarghen" eer ze dienst aanveerden; en 't wordt vermoed, uit dit gaan van dienstboden naar dien toog, dat er eertijds daar ook menschen ten tooge en te koope stonden, benevens koeien en peerden."

Verdreegen.⁶ Of het [*woord*] bij ons gezeid wordt voor ten onrechte verwijten, en wete ik niet. Doch, wat wonder is, het klinkt met [*zachtlange*] en [*scherplange*] ee in het enkele dreegen, te weten in den onv. verl. tijd. Zoo zeggen ze: Hij drieëgde mij (en) hij drēēg mij. Afdreegen (afdreëgen) kennen de [*Westvlamingen*] datte? = 1° door bedreigen ontfutselen, ten onrechte verkrijgen; - 2° = ook nijg, hevig, geweldig bedreigen: hij drieëgden hem af = hij bedreigde of bedreeg hem sterk.

Late andere opmerkingen voor lateren keer, en groete met veel eerbied.

Alfons Verdoodt

.....

6 Reactie op: G. Gezelle, Verdeegen. In: Zantekoorn. In: Loquela: 5 (Oostermaand 1886) 12, p. 91: "VERDREEGEN, verdreegde, verdreegd. = Ten onrechte verwijten, insimulare, imputare alicui. - Hij verdreegt mij altijd dat ik mijnen staat te buiten ga! Geh. Kortrijk. Verdreegen heeft bij ons den zin van 1° simulare, toog doen, fr. faire semblant, faire mine de, minari menacer; b. v. hij dreegde, of hij verdreegde mij te slaan; 2° insimulare alicui, valschelijk ten laste leggen, z. hooger. Dien tweeden zin van ons w. verdreegen en vinde ik nievers bewaard, 't en zij 1° in den mond van ons friso-sassensch volk, en 2° in de boeken van de friso-anglo-sassensche oude Engelanders."

Briefbeschrijving

Verzender	Verdoodt, Alfons
Ontvanger	[Gezelle, Guido]
Verzendingsdatum	23/07/1886
Verzendingsplaats	Mechelen (Mechelen)
Annotatie	Briefversie van datering: 23 Hooim. 86. ; adressaat gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie.
Annotatie	Briefversie van datering: 23 Hooim. 86. ; adressaat gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie.

Documentbeschrijving

Fysieke bijzonderheden

Drager	1 dubbel vel, 211 mm x 136 mm papier, wit, vierkant geruit papiersoort: 4 zijden beschreven, inkt
Staat	volledig
Vormelijke bijzonderheden	briefpapier: kruisteken, met kroon en leeuw op schild, en met bijhorende spreuk, alles lichtrood gedrukt: Geloofd zij Jesus Christus
Toevoegingen	op zijde 1 links in de bovenrand: Aan G. Gezelle (inkt, hand P.A.); op zijde 3 stukken tekst met inkt doorgehaald en zijde 4 met inkt doorgehaald

Bewaargegevens

Land	België
Plaats	Brugge
Bewaarplaats	Guido Gezellearchief
ID Gezellearchief	5657
Bibliotheekrecord	https://anet.be/desktop/gga/nl/opacgga/nr=tg:gga_6.11952

IIIF-manifest <https://go.wander.be/iiif/bibliotheek-brugge/f72a8a96cf1a35800d3ea38f42910d60991754a7/manifest>

Inhoud

Incipit	Hebbe uwen zeer welkomen brief en
Tekstsoort	brief
Talen	Nederlands

Gevolgte codeerpraktijk

De tekst werd diplomatisch getranscribeerd, en aangevuld met een editoriale laag.

De oorspronkelijke tekst werd ongewijzigd getranscribeerd; alleen typografische geleides en afbrekingstekens, en niet-betekenisvolle witruimte werden genormaliseerd.

Auteursingrepen in de tekst (toevoegingen, schrappingen), en latere redactie-ingrepen (schrappingen, toevoegingen, taalkundige notities) door de lezer werden overgenomen en expliciet gemarkeerd.

Voor een aantal tekstfenomenen werden naast de oorspronkelijke vorm ook editeursingrepen opgenomen in de transcriptie: oplossingen voor niet-gangbare afkortingen en correcties voor manifeste fouten. Daarnaast bevat de transcriptie editeursingrepen ter verbetering van de leesbaarheid (toevoegingen, reconstructies) of ter motivering van transcriptie-beslissingen (aanduiding van onzekere lezingen, weglating van onleesbare tekst). Alle editeursingrepen worden expliciet gemarkeerd.

Colofon

Titel	23/07/1886, Mechelen, Alfons Verdoodt aan [Guido Gezelle]
Editeur	Guido Spyns; Universiteit Antwerpen
Wetenschappelijke leiding	Els Depuydt
Partners	Openbare Bibliotheek Brugge (Guido Gezellearchief); Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie (Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren); Instituut voor de Studie van de Letterkunde in de Lage Landen (ISLN) (Piet Couttenier, Universiteit Antwerpen); Guido Gezellegenootschap
Uitgever	Guido Gezellearchief, KANTL/CTB
Plaats van uitgave	Brugge, Gent
Publicatiedatum	2026

Beschikbaarheid	Teksten en afbeeldingen beschikbaar onder een Creative Commons Naamsvermelding - Niet Commercieel licentie.
Disclaimer	De editie van de Guido Gezellecorrespondentie is het resultaat van een samenwerkingsproject met vrijwilligers. De databank is in opbouw, aanvullingen en opmerkingen kunnen gemeld worden aan els.depuydt@brugge.be .
Citeren	Een brief kan worden geciteerd als: [Naam van editeur(s)], [brieffschrijver aan briefontvanger, plaats, datum]. In: GezelleBrOn, Wetenschappelijke editie van de correspondentie van Guido Gezelle. [publicatiedatum] Available from World Wide Web: [link]
